

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

8. august 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat vedrørende Kommissionen meddelelse om konsekvensvurderinger, KOM (2002) 276.

P. B. Olsen

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Meddelelse fra Kommissionen om konsekvensvurderinger KOM(2002)276

Nyt notat

Resumé

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering. Kommissionen offentliggjorde den 5. juni 2002 en samlet pakke om bedre regulering. Pakken indeholder, foruden en følgeskrivelse (KOM(2002)275), handlingsplanen om bedre regulering, en meddelelse om konsekvensvurderinger (KOM(2002)276) og en meddelelse om minimumstandarder for høringer (KOM(2002)277). Pakken blev fremlagt på DER Sevilla den 20.-21. juni 2002.

Meddelelsen om konsekvensvurderinger indeholder retningslinierne for et integreret og systematisk konsekvensvurderingssystem, som Kommissionen vil følge i forbindelse med forberedelsen af nye politiske initiativer. Konsekvensvurderinger spiller en vigtig rolle i forhold til at forbedre den europæiske lovgivning, herunder at det mest hensigtsmæssige reguleringsinstrument vælges. Samtidig bidrager et integreret konsekvensvurderingssystem til EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

Der er foretaget høring i EF-specialudvalg for institutionelle spørgsmål, EF-specialudvalg for tekniske handelshindringer og EF-specialudvalg for miljø.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering inden udgangen af 2001. Strategien skal fremme "klare og effektive lovgivningsmæssige rammer for at sikre borgernes beskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne og derved begrænse omkostningerne i forbindelse med lovgivningens eventuelle dårlige kvalitet". Strategien skal ses i sammenhæng med Lissabon-processen, hvis formål er at gøre EU til verdens mest dynamiske og konkurrencedygtige økonomi i 2010. Kommissionens handlingsplan skal endvidere ses i sammenhæng med hvidbogen om Nye Styreformer, der blev vedtaget af Kommissionen den 25. juli 2001 (KOM(2001)428 endelig) samt Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd i Laeken om simplificering og forbedring af lovgivning (KOM(2001)726 endelig).

7. august 2002

ESS/CKR

Sag
/SHE/LLJ/CFI

For at fremme processen for bedre regulering nedsatte ministrene med ansvar for offentlig forvaltning en højniveauarbejdsgruppe (Mandelkern-gruppen). Mandelkern-gruppen offentliggjorde en rapporten i november 2001, der indeholder en række anbefalinger til, hvordan der nationalt og på EU-plan sikres en høj kvalitet i hele lovgivningsforløbet (indholdet i Mandelkern-rapporten er nærmere beskrevet i aktuelt notat af 15. november 2001 til Folketingets Europaudvalg).

DER noterede sig i Göteborg i juni 2001, at Kommissionen i handlingsplanen for bedre regulering ville medtage ordninger, som kan sikre, at alle større politiske forslag indeholder en bæredygtighedsvurdering (omfattende potentielle økonomiske, sociale og miljømæssige følger).

Bedre regulering har siden været drøftet på DER i Læken og DER i Barcelona. Kommissionen offentliggjorde sin samlede pakke om bedre regulering den 5. juni 2002. Pakken indeholder tre elementer:

- Handlingsplan for bedre regulering
- Meddelelse om konsekvensvurderinger
- Meddelelse vedr. en styrket høringskultur og dialog.

Kommissionen fremlagde handlingsplanen for bedre regulering på DER i Sevilla den 20.-21. juni 2002. Det hedder i Formandskabets konklusioner fra DER i Sevilla, at

"Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed Kommissionens meddelelse om, hvordan man kan lovgive bedre, og navnlig handlingsplanen om bedre og enklere lovgivningsrammer. Det opfordrer de tre berørte institutioner (Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen) til på grundlag af drøftelserne i Den Tekniske Gruppe på Højt Plan at vedtage en interinstitutionel aftale inden udgangen af 2002 for at forbedre kvaliteten af fællesskabslovgivningen og betingelserne for omskrivningen til national lovgivning, herunder tidsfristerne."

2. Indhold

Meddelelsen om konsekvensvurderinger er et direkte bidrag til Kommissionens handlingsplan for bedre regulering. Meddelelsen om konsekvensvurderinger følger desuden op på EU's strategi for bæredygtig udvikling og forpligtelsen fra Göteborg.

Kommissionens meddelelse om konsekvensvurderinger introducerer et nyt konsekvensvurderingssystem, der skal samle og udvide de hidtil partielle konsekvensvurderinger i et integreret system, som skal gøre det lettere at sammenligne fordele og ulemper ved forslag til ny lovgivning eller andre væsentlige fællesskabsinitiativer.

Formålet er, dels at styrke kvaliteten af EU-lovgivningen, dels at øge gennemsigtigheden i lovgivningsprocessen. Endelig skal det nye system også styrke formidling af og information om Kommissionens forslag og initiativer. Konsekvensvurderingerne skal styrke beslutningsgrundlaget, men ikke træde i stedet for den politiske beslutningsproces.

Rækkevidde og procedure

Der indføres et to-trins konsekvensvurderingssystem. Alle lovforslag eller initiativer med potentielle økonomiske, sociale eller miljømæssige konsekvenser, som optages på Kommissionens arbejdsprogram, skal konsekvensvurderes ved en *screening*, der afgør om der er behov for mere detaljeret analyse.

Proceduren for konsekvensvurderingssystemet integreres i arbejdet med Kommissionens Årlige politikstrategi (i februar måned) og Kommissionens årlige arbejdsprogram (som forberedes frem til november), således at forslag og nye initiativer kun optages på Kommissionens strategi- eller arbejdsprogram, hvis der er blevet foretaget en screening forinden. Kommissionen foreslår, at følgende normalt undtages: Grønbøger, periodiske Kommissionsbeslutninger og rapporter, forslag der følger af internationale forpligtelser og fuldbyrkende beslutninger såsom gennemførelsesbeslutninger, lovmæssige beslutninger og tekniske opdateringer, herunder adaptering til tekniske fremskridt, samt Kommissionstiltag, der følger af Kommissionens ret til at kontrollere den rette implementering af fællesskabslovgivningen.

Det vil fremgå af Kommissionens strategiprogram, hvilke forslag der skal gennemgå en detaljeret konsekvensvurdering. Kommissionen (Generalsekretariatet) vil anvende et væsentlighedskriterie (proportionalitetsprincippet) ifht. udvælgelsen, herunder hvilken metode der vil være relevant. Dvs. at valget af metode og detaljeringniveau vil afhænge af problemets natur.

Minimumskonsekvensanalyse (screening)

Screeningen skal indeholde en kort oversigt over følgende forhold.

- 1) identifikation af problemet
- 2) formål med forslag/initiativ og det forventede resultat
- 3) mulige løsninger, herunder hvilke reguleringsinstrumenter, der vil være relevante
- 4) en foreløbig angivelse af positive og negative konsekvenser, herunder hvilke grupper/sectorer, der evt. særligt berøres
- 5) om der er behov for detaljeret konsekvensvurdering og om der er planlagt høring.

Udvidet konsekvensvurdering

En udvidet konsekvensvurdering er en detaljeret analyse af elementerne i screeningen, hvor Kommissionen i analysen vil anvende følgende principper, hvor det er relevant:

- 1) kvantificering af de forskellige konsekvenser i sammenlignelige enheder, dog skal konsekvenser, der ikke kan kvantificeres eller monetariseres, ikke ses med mindre vigtighed
- 2) undgå dobbelttelling dvs. at konsekvenser ikke tælles med fx på både forbruger og virksomhedssiden.
- 3) opgøre effekter på kort og langt sigt samt angive forhold mellem omstillingskonsekvenser og løbende konsekvenser.
- 4) overvejelse af graden af irreversibilitet, om forsigtighedsprincippet kan anvendes og konsekvenser for gældende politiske målsætninger inddrages.
- 5) følsomhedsanalyser, dvs. analyser som forholder sig til interne og eksterne variables betydning for konsekvensvurderingsresultatets holdbarhed.
- 6) metodiske overvejelser.

Desuden skal eventuelle problemer ifht omsætningen (transposition) af EU-lovgivning til national lov belyses.

Den endelige konsekvensvurderingsrapport følger forslaget ved efterfølgende høringer internt i Kommissionen. Konsekvensvurderingsrapporten vil retfærdiggøre valget af reguleringsinstrument efter at have analyseret alternativer.

Formidling og offentlighed

Kommissionen vil sørge for, at der er offentlighed om resultaterne af såvel screeningsrapporter og de udvidede konsekvensvurderinger.

Resultaterne af screening vil fremgå af Kommissionens arbejdsprogram (arbejdsdokument). Resultaterne af de udvidede konsekvensvurderinger vedlægges de pågældende forslag, som led i den interne høring i Kommissionen. Kommissionen har udarbejdet retningslinier for hvordan afrapporteringen skal se ud. Rapporterne skal gengive resultaterne af konsekvensvurderingen samt gengive og kommentere de indkomne høringssvar.

Hovedresultaterne fra de to konsekvensvurderinger vil blive gengivet i lovbemærkninger til de pågældende forslag (*explanatory memorandum*).

De tekniske retningslinier for udarbejdelse af konsekvensvurderinger forventes at foreligge til september 2002.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om nærværende meddelelse.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Meddelelsen forventes ikke i sig selv at få betydning for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forbedring af procedurer for bedre regulering i medlemsstaterne er et nationalt anliggende. Handlingsplanen behandler forhold vedrørende medlemsstaternes procedurer for bedre regulering under henvisning til den åbne koordinations metode, som blev vedtaget på DER i Lissabon, dvs. opstilling af best practices og anbefalinger til medlemsstaterne.

5. Gældende dansk ret

Der er ingen dansk lovgivning på området, da meddelelsen udelukkende vedrører fællesskabsniveauet.

6. Høring

Mandelkern-rapporten har været sendt i høring i Specialudvalget vedrørende institutionelle spørgsmål (den 15. november 2001).

Kommissionens pakke for bedre regulering (handlingsplanen og de to meddelelser) har været sendt i høring i Specialudvalget for institutionelle spørgsmål og i den bredere kreds af interesseorganisationer, som udgør de faste medlemmer af Specialudvalget for tekniske handelshindringer. Derudover har pakken været sendt i høring i Amdtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Grønlands Hjemmestyre og Færøernes Landsstyre. Meddelelsen om konsekvensvurderinger har desuden været sendt i høring i Specialudvalget for miljø. Fristen for høringerne udløb den 15. juli 2002.

Der er modtaget svar fra 7 myndigheder og organisationer, hvoraf 5 ikke har haft bemærkninger til meddelelsen.

Bryggeriforeningen bemærker, at det forhåbentlig allerede er fast praksis at lave konsekvensvurderinger. De påpeger dog, at erfaringerne med forskellige eksisterende konsekvensvurderinger ikke altid viser det sande billede af konsekvenserne. Ifølge Bryggeriforeningen bør lovgivere, som ønsker kvalitet i lovgivningen udvise reel lydhørhed og indgå i dialog med de direkte berørte parter samt tage ansvaret for reguleringens konsekvenser.

Det pointeres fra Bryggeriforeningen, at virksomhederne generelt har stor forståelse for lovgivningen, hvis den har et rimeligt og klart formål, tager hensyn til virksomhederne og er forståelig. Byrderne menes i stor udstrækning at være forbundet med hyppige lovændringer, som kræver mange økonomiske og personalemæssige ressourcer at gennemføre.

Landboforeningerne/Dansk Familielandbrug bemærker i deres høringssvar, at de støtter brugen af konsekvensvurderinger, herunder at der indgår beregninger af de økonomiske forhold for bl.a. erhvervslivet og dermed landbrugssektoren. Ligeledes er det vigtigt at både miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter indgår i vurderingen set i lyset af EU's strategi for bæredygtig udvikling. Det anses for vigtigt at

der på en effektiv måde satses på at få mest miljø for pengene ved at indsatsen placeres hvor miljøeffekterne er størst. Endelig støttes fuld offentlighed omkring resultaterne og de udarbejdede rapporter.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelse om konsekvensvurderinger har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre konsekvensvurderinger i forbindelse med lovgivning i EU, bl.a. med henblik på at lette erhvervslivets administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe bedre beskæftigelse. Meddelelsen forventes at give afledte positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

9. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. bedre regulering har tidligere været forelagt d. 9. marts 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 12. marts 2001, den 23 november 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 26. november 2001 samt den 17. maj 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 21. maj 2002. Sagen har endvidere været forelagt ifm. rådsmøde (generelle anliggender) den 17. juni 2002.

